

Продовження строку дії договору про закупівлю робіт: чи можливо та як оформити?

Уповільнення економічного розвитку, спад виробництва, закриття багатьох підприємств, що спричинене воєнними діями в країні, негативно позначаються на своєчасності та повноті виконання зобов'язань, взятих, зокрема, за договорами про закупівлю робіт з будівництва.

Непоодинокими є випадки, коли, попри закінчення терміну дії договору, підрядник не встигає виконати передбачені договором про закупівлю роботи через відсутність достатнього обсягу фінансових ресурсів, необхідних для придбання матеріалів, оплати заробітної плати працівникам тощо.

Розглянемо **приклад ситуації**:

Бюджетна установа за результатами відкритих торгів уклала договір про закупівлю робіт строком на три роки, оплату за яким передбачається провести по капітальних видатках. Однак протягом всього терміну дії договору через брак фінансування роботи були виконані лише на 70 %.

Виникає запитання: чи можна продовжити дію договору додатковою угодою і на який термін, щоб завершити роботи? Які законодавчі підстави для продовження терміну дії договору?

У таких випадках варто розглянути можливість продовження терміну виконання робіт та дії договору про закупівлю на строк, необхідний для їх завершення. Отже, у цій статті дізнаємося, якими можуть бути законодавчі підстави для продовження строку дії договору та як це оформити.

Нормативно-правові підстави для зміни умов договору про закупівлю

Закупівлі товарів, робіт і послуг здійснюються замовниками згідно з Законом України «[Про публічні закупівлі](#)» (далі — Закон) з урахуванням Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України [від 12.10.2022 № 1178](#) (зі змінами) (далі — Особливості).

Замовники укладають договори про закупівлю відповідно до Цивільного кодексу України При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/voienyj-stan/prodovzhennia-stroku-dii-dohovoru-pro-zakupivliu-robot-chy-mozhlyvo-ta-ia-k-oformyty/>

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

(далі — ЦКУ) і Господарського кодексу України (далі — ГКУ) з урахуванням положень статті 41 Закону та Особливостей.

Якщо ви укладаєте договори підряду, рекомендуємо враховувати ще постанову КМУ від [01.08.2005 № 668](#) «Про затвердження Загальних умов укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві», про яку ми згадували в статті «[Істотні умови договору про закупівлю робіт \(підряду\)](#)».

У випадках, коли підряднику необхідно надати більше часу для завершення робіт, сторонам договору про закупівлю варто скористатися саме **підпунктом 4 пункту 19 Особливостей**, а саме **продовжити строк дії договору про закупівлю та / або строк виконання зобов'язань** щодо передачі товару, виконання робіт, надання послуг **у разі виникнення документально підтверджених об'єктивних обставин**, що спричинили таке продовження, у тому числі *обставин непереборної сили, затримки фінансування витрат замовника*, за умови, що такі зміни **не призведуть до збільшення суми**, визначеної в договорі про закупівлю.

Перш за все слід пам'ятати, що відповідно до частини 1 статті 631 ЦКУ строком договору є час, протягом якого сторони можуть здійснити свої права і виконати обов'язки, визначені цим договором. **Тому продовжити термін виконання робіт за договором про закупівлю можна, лише доки цей договір є дійсним**, тобто, наприклад, якщо таким терміном визначено 31.12.2024, то укласти додаткову угоду на продовження терміну виконання робіт та дії договору можливо лише до 31.12.2024 включно, але **не пізніше**.

По-друге, однією з вимог підпункту 4 пункту 19 Особливостей визначено те, що в разі продовження дії договору про закупівлю **заборонено збільшувати його загальну вартість**. Вартість договору складається із ціни за роботи, помноженої на їх кількість, тож додатковою угодою не може бути збільшено обсяг робіт. Однак зменшити обсяг робіт та одночасно збільшити ціну дозволяється, але при цьому загальна вартість договору збільшуватися не може.

Замовники після укладення додаткової угоди до договору про закупівлю, керуючись пунктом 2.9 [Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України](#), затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.03.2012 № 309 (далі — Порядок № 309), подають таку додаткову угоду до органів Казначейства для реєстрації зміни умов відповідного бюджетного зобов'язання.

Органи Казначейства реєструють бюджетні зобов'язання відповідно до вимог Порядку № 309, а у випадках, визначених пунктом 2.10 Порядку № 309, не реєструють, а застосовують заходи впливу за порушення бюджетного законодавства, визначені [Бюджетним кодексом України](#). При цьому **продовження терміну дії договору про закупівлю, навіть якщо загальний строк його дії з урахуванням цього продовження перевищить три роки, не є підставою для відмови органами Казначейства у реєстрації бюджетних зобов'язань**.

Далі з'ясуємо, якими документами замовник може підтвердити об'єктивні обставини, що спричинили продовження дії договору.

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/voienyj-stan/prodovzhennia-stroku-dii-dohovoru-pro-zakupivliu-robot-chy-mozhlyvo-ta-ia-k-oformyty/>

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

Порядок документального підтвердження об'єктивних обставин для продовження дії договору про закупівлю

Нормами Особливостей **не визначається**, якими саме документами мають підтверджуватися об'єктивні обставини, що спричинили необхідність продовження терміну виконання зобов'язань за договором та або строк його дії.

Тому замовнику, виходячи із сутності обставин, що в нього виникли, потрібно самостійно визначати форму цього підтвердження. Підпунктом 4 пункту 19 Особливостей передбачено, що до таких обставин можуть бути віднесені, наприклад (але не виключно):

обставини непереборної сили;

затримки фінансування витрат замовника.

Під час воєнного стану зазначені обставини є найбільш розповсюдженими та такими, що найсуттєвіше можуть вплинути на затримку виконання своїх зобов'язань сторонами.

Статтю 617 ЦКУ зазначається, що особа (сторона договору) може бути звільнена від відповідальності за невиконання своїх зобов'язань, якщо вона доведе, що це порушення сталося внаслідок випадку або **непереборної сили**. Водночас частиною 2 статті 218 ГКУ дещо пояснюється сутність поняття «обставин непереборної сили», а саме що до них належать **надзвичайні та невідворотні обставини за умов здійснення господарської діяльності**.

Більше конкретизується поняття та визначається **орієнтовний перелік обставин непереборної сили** частиною 2 статті 14-1 [Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні»](#), згідно з якою до таких обставин належать, зокрема: *збройний конфлікт або серйозна погроза такого конфлікту, включаючи але не обмежуючись ворожими атаками, блокадами, військовим ембарго, дії іноземного ворога, загальна військова мобілізація, військові дії, оголошена та неоголошена війна, дії суспільного ворога, збурення, акти тероризму, диверсії, піратства, безладу, вторгнення, захоплення підприємств, реквізиція, аварія, протиправні дії третіх осіб, пожежа, вибух, заборона (обмеження) експорту/імпорту тощо*.

Водночас частиною 1 статті 14-1 [Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні»](#) визначено, що Торгово-промислова палата України (далі — ТПП) та уповноважені нею регіональні ТПП **засвідчують форс-мажорні обставини (обставини непереборної сили) та видають сертифікат** про такі обставини **протягом семи днів з дня звернення** суб'єкта господарської діяльності.

З початком введення в дію воєнного стану досить багато підрядників (виконавців) за договорами про закупівлю відчували на собі дію обставин непереборної сили, що стало перепоною для виконання ними своїх зобов'язань за договорами про закупівлю.

У разі потреби сторона, яка порушила свої зобов'язання за договором про закупівлю у

зв'язку із виникненням форс-мажору, має право звертатися до ТПП України та / або уповноважених регіональних ТПП за отриманням відповідного сертифіката, який засвідчується на підставі відповідного [Регламенту](#).

Підтвердженням затримання фінансування замовника може бути відповідний бухгалтерський документ, зміст якого підтверджує, що протягом певного строку не було можливості здійснити повне або часткове фінансування предмета закупівлі. Таким документом можуть бути **кошторис видатків установи, план асигнувань, план використання бюджетних коштів**.

Яким чином оформлюється продовження строку дії договору про закупівлю?

Згідно зі статтею 652 ЦКУ у разі істотної зміни обставин, якими сторони керувалися при укладенні договору, договір може бути змінений або розірваний за згодою сторін. **Зміна договору вчиняється в такій самій формі, що й договір**, що змінюється.

Продовження дії договору про закупівлю та строків виконання робіт оформлюється у вигляді додаткової угоди до договору про закупівлю, яка підписується обома сторонами.

Приклад умов, які може бути зазначено в додатковій угоді щодо продовження терміну виконання робіт та дії договору про закупівлю, може бути таким:

«Керуючись підпунктом 4 пункту 19 Особливостей, сторони домовились продовжити дію цього Договору про закупівлю та викласти пункт 10.1 у такій редакції:

10.1. Цей договір набирає чинності з дати його підписання та діє до 31.03.2025, а в частині проведення розрахунків — до повного їх виконання».

Рекомендуємо ознайомитись зі статтею [«Додаткові угоди в публічних закупівлях: аналіз кожної підстави для внесення змін до істотних умов договору»](#).

Стосовно ж терміну, на який сторони можуть продовжити виконання зобов'язань за договором з будівництва та його дію, то жодних обмежень підпунктом 4 пункту 19 Особливостей не встановлюється. Обмежень щодо кількості разів таких продовжень теж немає.

Тому сторони самостійно, з огляду на реальні обставини, визначають термін, на який необхідно продовжити дію договору про закупівлю робіт. Якщо ж це продовження переходить на наступний рік, то в такому разі **необхідно ще зробити зміни до календарного графіка виконання робіт та плану фінансування робіт** за роками, які є невід'ємною частиною у випадку укладання договорів, термін виконання яких перевищує один бюджетний період.

Замовникам слід пам'ятати, що в разі внесення змін до істотних умов договору про закупівлю у випадках, передбачених пунктом 19 Особливостей, обов'язково необхідно оприлюднити **повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю** відповідно

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/voienyj-stan/prodovzhennia-stroku-dii-dohovoru-pro-zakupivliu-robot-chy-mozhlyvo-ta-iaak-oformyty/>

Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

до вимог Закону з урахуванням Особливостей.

Висновок

Все для закупівель на одному порталі

Договір про закупівлю робіт з будівництва може бути продовженим за взаємною згодою сторін у разі виникнення об'єктивних обставин, які перешкоджають сторонам своєчасно, тобто у терміни, передбачені укладеним договором про закупівлю, виконати свої зобов'язання. Законодавчою підставою для продовження дії договору про закупівлю робіт з будівництва є **підпункт 4 пункту 19 Особливостей (приклад додаткової угоди за підпунктом 4 пункту 19 Особливостей)**.

У разі прийняття рішення продовжити дію договору про закупівлю потрібно врахувати таке:

продовжити договір про закупівлю можна лише за умови, що термін його дії ще не закінчився;

загальна вартість договору про закупівлю не повинна збільшитися;

обставини, які призвели до продовження терміну дії договору про закупівлю, повинні бути документально підтвердженими.

Законодавством не обмежується термін, на який можна продовжувати договір про закупівлю робіт, та кількість разів такого продовження, однак замовникам слід враховувати складну ситуацію в країні, але при цьому реальні терміни.

Читайте також:

[«Мінекономіки про відсутність обмежень у разі продовження строку передачі товару окремо від строку дії договору»;](#)

[«Розірвання договору за згодою сторін та в односторонньому порядку: відмінності, порядок та як бути з Казначейством»;](#)

[«Чи вправі замовник/виконавець відмовитися від договору про закупівлю на власний розсуд».](#)